

Певні зусилля у напрямку заснування музею міста Одеси докладало Одеське бібліографічне товариство при Новоросійському університеті на чолі з учнем В.Б. Антоновича професором І.А. Линниченко. Основою музею мала стати багата колекція професора [7].

Отже, зародження та розвиток на території Південної України низки об'єднань науковців, що прагнули зберігати та вивчати історико-культурну спадщину свідчить про високий рівень культури цієї частини України, існування тут попиту на цей важливий напрям діяльності. Питаннями збереження історико-культурної спадщини тут переймалися як суто наукові історичні установи та товариства, так і загальнонаукові та просвітницькі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний архів Одеської області (ДАОО). – Ф. 93. – Оп. 1. – Спр. 71.
2. ДАОО. – Ф. 93. – Оп. 1. – Спр. 52.
3. Антонова И. А. Основатель Херсонесского музея // Крымский архив. – 1997. – № 3. – С. 57-67.
4. Отчет о деятельности Таврической ученой архивной комиссии за 1899 год // ИТУАК. – 1901. – №31. – С. 69–74; Маркевич А. Экскурсия на Мангуп // ИТУАК. – 1890. – №9. – С. 101 - 107; Отчет о деятельности Таврической ученой архивной комиссии за 1913 год // ИТУАК. – 1914. – № 51. – С. 347 - 362.
5. Ковальський Н. П., Абросимова С. В. Из истории Екатеринославской ученой архивной комиссии (1903–1916) // Археографический ежегодник за 1988 г. – М., 1989. – С. 52-70.
6. Каліновський В.В. Церковне історико-археологічне товариство Таврійської єпархії // Питання історії науки і техніки. – 2010. – № 2. – С. 18-25.
7. ДАОО. – Ф. 153. – Оп. 1. – Спр. 616. – Арк. 2, 4-5.

Андрій Нагірняк

(Львів)

ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЕКСКУРСОВОДІВ І ГІДІВ – ПРЕКЛАДАЧІВ У СФЕРІ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.

Екскурсійна діяльність, в сучасних умовах розвитку суспільства, потребує заходів щодо її вдосконалення і впорядкування.

Туристичний бізнес в Україні дуже швидко і динамічно розвивається. Найбільш поширеним видом туризму є культурно-пізнавальний, основна мета якого – ознайомлення туристів з природою, культурно-історичним надбанням і сучасним життям країни [1,с. 17]. Цьому сприяє інформаційно-екскурсійна робота в туризмі, яку виконують головні суб'єкти екскурсійної діяльності – екскурсоводи і гід-перекладачі.

Нормативна база, яка регулює надання екскурсійних послуг в Україні, далека від досконалості. Так, Закон України «Про туризм» визначає лише основні напрямки, а деталі прописуються в підзаконних актах. Фактично в Законі визначені лише учасники відносин, що виникають при здійсненні туристської діяльності, положення про договір на екскурсійне обслуговування та вірогідна відповідальність за порушення законодавства в галузі туризму [2].

В Законі та Положенні не визначені поняття «гід-перекладач» та «екскурсовод», у зв'язку з чим вони завжди ототожнювалися. Крім того, професія «екскурсовод», згідно з діючим Класифікатором професій, має кодування робочої, що абсолютно не відповідає дійсності і цілком непридатне. В зв'язку з цим необхідно на законодавчому рівні закріпити ці поняття та підвищити їх статус.[3,с.151]

На нашу думку, це поняття можна трактувати так: „Екскурсовод – це фахівець екскурсійної справи, який має виключне право на розкриття певної теми через представлення споживачу (групі або індивідуалам) об'єктів і явищ шляхом поєднання показу та розповіді про події, що з ними пов'язані”; „Гід – професійний супроводжувач туристської групи, який надає інформаційні, організаційні послуги та кваліфіковану допомогу учасникам групи в рамках угоди про надання туристських послуг”. [4,с.206].

Ще до недавнього часу професія екскурсовода трактувалася як робітнича і не вимагала наявності у нього вищої освіти. У той же час професія екскурсовода (гіда-перекладача) вимагає не тільки ґрунтовних знань широкого спектру, але й досконалого володіння методикою їх викладення, іноземною мовою та мовною культурою, основами психології, логіки, педагогічної майстерності тощо. Все це

свідчить, що професійна підготовка екскурсоводів (гідів-перекладачів) має здійснюватися в рамках вищої школи, зокрема – у ВНЗ туристичного профілю.”[5].

Вимоги до підготовки гідів та екскурсоводів викладені в «Положенні» також підлягають критиці оскільки є неповними та недостатньо структурованими. Згідно з «Кваліфікаційними вимогами до екскурсоводів», екскурсоводами та гідями-перекладачами можуть працювати “особи, які мають базову вищу освіту, повну вищу освіту, вільно володіють іноземною мовою або мовами, мають посвідчення або диплом про спеціальну екскурсійну підготовку (учбовий заклад, курси підвищення або перепідготовки фахової кваліфікації) та отримали дозвіл у встановленому порядку”. Хоча деякими дослідниками умова вищої освіти піддається критиці, ми вважаємо її за необхідну, виходячи з історичного досвіду розвитку екскурсійної справи[4,с.206].

Фахові компетентності екскурсовода та гίδα-перекладача мають відмінності, обумовлені функціями, які вони покликані виконувати. Головна функція екскурсовода – вести інформаційну роботу з туристами, у гίδα-перекладача до основних функцій додаються здійснення перекладу, а також – забезпечення надання підприємствами обслуговування придбаного туристами комплексу послуг обумовленого асортименту та якості. Власне гід-перекладач виступає посередником між туристичною фірмою, туристами та підприємствами обслуговування і виконує двоєдине завдання: забезпечує прибуток фірмі та якісне надання послуг. Таким чином, гід-перекладач поєднує функції екскурсовода, перекладача та груповода (в радянські часи функції останнього делегувалися керівникові туристичної групи, яких теж готували в рамках професійних курсів системи профспілок).”[5].

Майбутньому професіоналові екскурсійної діяльності мають бути притаманні доброзичливість, знання психології та соціології, вміння самостійного туроперейтингу і надання різних видів туристичних послуг, що передбачає широкий обсяг фундаментальних знань. Слід зазначити велику роль суто психологічних аспектів майбутніх фахівців для успішного оволодіння знаннями, вміннями і навичками при виборі майбутнього професійного шляху: здібності, особистісні якості, інтереси і схильності до обраного фаху[1, с. 68].

Екскурсійна діяльність України потребує вдосконалення і упорядкування. Перш за все потрібно розширити нормативно-правову базу з чітким закріпленням і відокремленням понять «гід» і «екскурсовод» та інших фахівців туристської галузі, а також – посилити вимоги до посади «екскурсовод» (подальшої розробки також потребують подібні вимоги і до інших спеціалістів туристського супроводу).

ЛІТЕРАТУРА

1. Любарець, В. В. Формування професійної компетентності майбутніх агентів з організації туризму у професійному коледжі : дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / В. В. Любарець ; ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2013. – 285 с.
2. Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: Закон України №1282- IV від 18 листопада 2003 р.
3. Демяненко Ю.С. Проблеми і шляхи вдосконалення підготовки та контролю якості екскурсійної діяльності в Україні// Географія та туризм. Київ – 2010. – Вип.9. – С. 149-153
4. Абрамова В.В., М.М. Поколюдна Проблеми удосконалення системи підготовки і менеджменту персоналу екскурсійної сфери туристської галузі України//Комунальне господарство міст науково-технічний збірник. – 2006. – Вип.75. – С.203-211
5. Сокіл Т.Г. Проблеми професійної підготовки кадрів екскурсоводів і гідів – перекладачів для сфери туризму України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Sokol_2015_2.pdf

Валентина Надольська

(Луцьк)

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЕТНІЧНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Проголошення Україною державної незалежності створило реальне підґрунтя для розв'язання вітчизняною історичною наукою низки важливих завдань. До їх переліку цілком слушно віднесено й необхідність розробки на основі нових методологічних засад всього комплексу проблем національного краєзнавства. Вступивши у новий етап свого розвитку, продовжуючи найкращі традиції попередників щодо комплексного вивчення окремих регіонів, українське